

1969-ko Euzkerazko Liburuak

Julio Urkixo mintegiaren* *Egan* aldizkariaren azken zenbakian (4-6, 1969, 158/168 orrialdeak) 1963-tik 1968-ra argitaratu diran euzkerazko liburuen listea emon neban. Egiten neban sarreratzuan ninoan* legez, ez da erraza argitaratzen diran liburu guztiak sartu ahal izatea, gura izanda be; beti gelditzen dira batzuek aipatu bage, euren barririk denboraz eldu ez jakulako. Alferrik ahaleginak egin, horixe gertatuko jaku, kontrol bat bideratzen ez dogun artean. Esate baterako. *The British Museum* dalakoak oso ondo eratu dauka ingles izkuntzan argitaratzen diran liburu guztiak artzeko, berari ezer kostatu bagerik gainera, aspal-diko urteetan argitaratzaile guztiak bina liburu bidaltzeko ohiturea artua daukelako. *Instituto del Libro Español*-ek be, antzeko zerbait egiten dau; baina oraindino ez dau lortu argitaratzen diran guztiak bereganatzea. Bai *The British Museum*-ek eta bai *Instituto del Libro Español*-ek, kataloguak argitaratzen dabez liburu argitaratuak; eta jakin nahi daben guztiak, eurretan bilatu ahal dabe zer eta non argitaratua dan. Eta guk, euskaldunok, hain erri txikia izanik eta hain liburu gutxi argitaraturik, ez dogu antolatatu holako zerbait be. Eta, gure txikitasunean, ez da hain gauza gatxa.

Euskaltzaindiak, *Euskera* aldizkarian urtero argitaratu leike urtean-urteko liburu guztien listea. Horretarako, argitaratzaile guztiak (liburu egileak be horretara beharturik) euzkeraz argitaratzen dituen liburu guztietatik ale bana bidaldu behar leuke. Euskaltzaindiaren liburutegia euskal literaturaz aberatsena izaten lagunduaz, euren onerako izango litzaken liburuen barri emoteaz. Gaurtik ohitura hori artu behar leuke argitaratzaile guztiak.

Aurreko urteetan be, guk ahaleginak eginarren, uts bat baino gehiago egin genduzan. Honeen artean, 1967-ko listan sartu bagerik laga genduzan *Txilida*, artezko liburu ederra, Pierre Volboudt-ek egina eta N. Etxaniz eta L. Mitxelena euzkeratua, Barcelonako Gustavo Gili, S. A.-ak argitaratua, eta baita Azkue-ren *Aintziñako ipuiñak*, Zarauzko Itxaropenak 1968-an argitaratua; baina hau, atzeratua urten ebalako izan zan.

Hemendik ikusi geinke, orain be holako zerbait gertatuko jakula; baina bat edo bestegaz uts eginarren, nahia-godo dogu ahal dogunen barri emon, isilean gordetea baino oba dalako.

Ondorean, 1969-an argitaratutako listea emongo dogu. Bertan falta diranen barriak pozik jasoko geunkez, eta irakurlea ahalegindu dadila horretan.

40 libururen barriak jaso doguz; ipuin laburrak eta Liturgiakoak ez doguz sartu, aurrean aipatu dogun *Egan* aldizkariaren 159 gn. orrialdean agertzen doguzan arrazoiakaitik.

40 euzkerazko liburuetatik, 27 dira euzkerazko orijinalak (3 bigarren argitaratuak), eta 12 beste izkuntzetatik itzuliak, eta honeetarik erdiak euskera-erderan eginak.

40 liburuok, eurak darabilen gaiez, honela dira: 10 liburu poesiaz, 7 bertolaritzakoak, 6 saiakerak, beste 6 enziklopedia eta irakurgai didaktikoak (hemen ez dira sartzen ikastoletarako ikasgaitzat eginak), 3 nobela, 3 ipuin liburu, 2 antzerki (bietatik batean lan bi agertzen dira), 1 musika-koa, 2 antologia lehenagoko idazleenak, eta antologia 1 era askotako lanez (hemen sartzen dira saiakera bat, nobela bat, iru antzerki, poema bi eta zenbait* ipuin).

Ondorean jartzen ditut lerroz-lerro hemen numeroz agertu ditudan liburuok.

Baina barriz dinot, argitaratzaileak edizino barrietatik ale bana Euskaltzaindiko liburutegira erregalatzen badabe, ez dogula uts egerik izango; eta, ohitura honegataz, luzarora guztiotzat obe izango dalakotzat nago. Horretara ahalegintzen diranei, eskerrak alde zurretik.

— o —

Arantza artean, Xabier Gereño. "Kuliska Sorta". Zarautz. *California... Ku-ku!*, Antonio Maria Labayen. "Kuliska Sorta". Zarautz.

Charles Perrault'en Ipuinak (bigarren argitalpena), Etxebarria'tar Juan Angel'el euzkeratua. San Antongo Katekesia. Bilbao.

Egazkiñen mundua, J. Lewellen eta I. Shapiro. Etxaniz'tar Nemesiok euzkeratua. "Margo-ederdun Enziklopedia", Timun Mas, S. A., Barcelona.

Egunero hasten delako, Ramon Saizarbitoria. Lur. Bilbo-Donostia.

Elsa Scheelen, Jose Luis Aivarez Enparantza "Txillardeg". Kriselu, Bilbao.

Espani'ko olerkariak euzkeraz, Etxebarria'tar Juan Anjel. San Anton Katekesia. Bilbao.

Etxahun'en bertsoak gipuzkeraz, Yon Etxaide. Zarautz.

Euskal Elerti 69, bilduma. (Saiakera: *Euzkeraren inguruan*, J. San Martin. Nobela: *Beste izakia*, X. Kintana. Antzerti: *Historia triste bat*, S. Garmendia, *Makina*, J. M. Zumalabe, A. Santamaria eta J. A. Eizmendi, *Beste mundukoak eta zoro bat*, G. Aresti. Ipuin: X. Kintana, M. Azurmendi-Intxausti, P. Urkizu. Poesia: *Poesia banatua*, E. Saizarbitoria, *Euskal Hilobia*, M. Azurmendi-Intxausti). Bilbao-Donostia.

Euskal idazleak. Añibarro, antolatzaile: Etxebarria'tar Juan Anjel. Bilbao.

Euskal idazleen lorategia (itz lauz), Karmelo Etxenagusia. Hegosa. Donostia.

Ezin bertzean, Fernando Aire "Xalbador". Auspoa. Tolosa. *Ezpata zorrotza* (olerkiak) - *Ezkutuko aria* (antzerkia), Etxebarria'tar Juan Anjel. Bilbao.

Fransisko Iturzaeta bertsolaria, A. Zavala. Auspoa. Tolosa. *Gu euskaldunok - I. Euskalerra zaharra*, Anastasio Arrinda. *Harri eta Herri* (Piedra y Pueblo), bigarren argitalpena, G. Aresti. Kriselu. Bilbao.

Ipuinak, Hans Christian Andersen, Etxebarria'tar J. A.-ek euzkeratua. San Antongo Katekesia. Bilbao.

Isturitze-tik Tolosan barru, Jose Anton Arze "Arzabal". Zarautz.

Itsasoetan, Obras Musicales del Padre Donostia. Lecároz. *Izadiaren mundua*, M. Refoy. Dorronsoro'tar Lukas-ek itzulia. "Margo-ederdun Enziklopedia", Timun Mas, S. A., Barcelona.

"*Jainkotxo*" eta *gizagurenen mundua*, Morris Schreiber. Murua'tar Ramon-ek itzulia. "Margo-ederdun Enziklopedia", Timun Mas, S. A., Barcelona.

Jesukristo (Kristau Fedearen sustraiak - II), Luis Villasant. S.G.E.U.S.A. Donostia.

Juan Maria Zubizarreta bertsolaria (1855-1905), A. Zavala. Auspoa. Tolosa.

Juantxo txiki, Anastasio Arrinda. Zarautz.

Kikero'ren eskutitzak, Etxebarria'tar Juan Anjel. S. Anton Katekesia. Bilbao.

Motza, Zulaika ta Ugalde bertsolariak, A. Zavala. Auspoa. Tolosa.

Mugarra, Agustin Atutxa.

Mundua, guztioi erakutsia, George Monlau. Mikel Atxagak euzkeratua. "Margo-ederdun Enziklopedia". Timun Mas, S. A., Barcelona.

Nekazariaren dotrina, F. Marcos da Portela. G. Aresti-ek euzkeratua. Kriselu. Bilbao.

Oto ta Pototo, Anastasio Arrinda. Zarautz.

Poema amaitu bakoak - Poemas inacabados, Luis de Arostegui. A. Onaindiak euzkeratuak. Bilbao.

Poemagintza, Ibon Sarasola. Lur. Donostia.

Politikaren atarian, Rikardo Arregi. Lur. Donostia.

Prantzi'ko olerkariak, Etxebarria'tar Juan Anjel. S. Anton Katekesia. Bilbao.

Sorkalde urrutia, M. Sawyers eta W. Reusswig. Izuzkiza'tar Juan Jose'k euzkeratua. "Margo-ederdun Enziklopedia", Timun Mas, S. A., Barcelona.

Uhin berri (1964-1969 poesia bilduma), Juan San Martin. S.G.E.U.S.A. Donostia.

Uste gabean, Manuel Matxain. Auspoa. Tolosa.

Xenpelar bertsolaria, A. Zavala. Auspoa. Tolosa.

Zein da errudun? eta Nobi bat bear dogu, antzerkiak, Xabier Gereño. Euzkerazaleak. Bilbao.

J. San Martin

Euskaltzaindiko idazkaria